

Ricard Maria Carles, el bisbe de Joan Pau II

Dm, 17/12/2013 per Catalunya Religió

(Jordi Llisterra - CR) **Ricard Maria Carles** era un bon capellà. Va néixer a València el 24 de setembre de 1926 -el dia de la Mare de Déu de Mercè- on va créixer i va viure la seva vocació sacerdotal, i ha mort aquest dimarts a Tortosa on va exercir l'episcopat durant vint anys a Tortosa abans d'anar a Barcelona.

Alumne a una escola de les teresianes, i de batxillerat als jesuïtes, va abandonar els estudis universitaris de Química per entrar al seminari de València. Després de ser ordenat capellà el 1951 es va llicenciar en Dret canònic a Salamanca.

Sota el pontificat del bisbe **Marcelino Olaechea** primer va estar destinat a dues parròquies de València i després va assumir diverses responsabilitats diocesanes, com la direcció del Convictori per als Diaques i les delegacions episcopal per al Clergat i de pastoral familiar. En la seva experiència parroquial a València també va treballar amb l'Acció Catòlica i va ser consiliari de la JOC.

I molt jove, amb 42 anys, el juny de 1969 li arriba el nomenament com a bisbe de Tortosa. Una diòcesi amb seu a Catalunya però amb un terç del territori al País Valencià. És l'època d'aplicació del Vaticà II i culmina aquest treball amb la convocatòria d'un Sínode diocesà el 1984, que segueix la línia de les assemblees diocesanes convocats en altres bisbats catalans. 22 anys de bisbe, la seva proximitat i profunda espiritualitat converteix a "Don Ricardo" en un bisbe respectat i estimat entre la família diocesana de Tortosa.

Un sopar amb Joan Pau II

Però la biografia del cardenal Carles pren un gir el 1990 quan des de Roma es busca un relleu pel cardenal **Narcís Jubany** a Barcelona. I es fixen en l'únic bisbe valencià que hi ha en aquells moments a Catalunya. Com el mateix Carles [explicava](#), **Joan Pau II** busca un relleu per canviar la diòcesi de la capital catalana. Una diòcesis de quatre milions d'habitants, seu cardenalícia, i que marca molt la dinàmica de l'Església a Catalunya. Just abans de la seva l'entrada a la diòcesi, el

papa el va convidar a sopar: “m’enviava a un lloc que sabia que no era fàcil”. Poc després, el mateix Joan Pau II li envia una carta “bastant llarga” en la que “deia que estava d’acord amb el que jo estava fent a Barcelona i que acceptava la línia que havia agafat la diòcesis”.

Així, l’home de Joan Pau II a Catalunya arriba a Barcelona el 1990. I posa en marxa el primer pla pastoral sota els eixos d’identitat, comunió i evangelització. Una tasca evangelitzadora i espiritual -va crear l’Institut de Teologia Espiritual- que camina al costat de l’impuls de l’acció caritativa de l’Església. Tot en la línia de reforçar la cohesió eclesial i la identitat catòlica davant la secularització.

En una primera etapa crea les demarcacions diocesanes per descentralitzar el bisbat. Situa com a responsables de cada territori els nous bisbes auxiliars que es nomenen a Barcelona entre el 1991 i 1993. **Carles Soler, Joan Carrera, Joan-Enric Vives, Jaume Traserra i Pere Tena**. I en una segona etapa, reestructura i modernitza els organismes de la cúria diocesana amb un nou equip liderat pel bisbe Joan Carrera i el jesuïta **Enric Puig**.

Finalment, una vegada el cardenal Jubany ha complert els 80 anys, és creat cardenal el 1994. Una dècada després, podrà [participar com a cardenal](#) en el conclave que va escollir a Benet XVI. Fins la seva jubilació participa en la tasca de diversos organismes vaticans com Congregació per a l’Educació Catòlica, la Pontifícia Comissió de Justícia i Pau, el Consell de cardenals per a l’estudi dels problemes organitzatius i d’economia de la Santa Seu, i la Prefectura d’Assumptes Econòmics. També és vicepresident de la Conferència Episcopal Espanyola entre 1999 i el 2002.

Mentre, a Catalunya es desenvolupa el Concili Provincial Tarraconense de l’any 1995, que vol aplicar culminar l’aplicació del Vaticà II a les diòcesis catalanes. Liderat per l’arquebisbe de Tarragona, **Ramon Torrella**, els participants elegits per la diòcesis de Barcelona hi tenen un paper rellevant.

D'altra banda, a Barcelona també va destacar per nomenar algunes dones en llocs de responsabilitat dins de la diòcesis i en càrrecs que mai havien estat ocupats per laics.

En aquells anys, també és reconegut per ser un dels primers bisbes que es [desmarca públicament](#) de la línia de la Cadena Cope de **Jiménez Losantos**. Alhora, en la seva trajectòria episcopal Catalunya [va defensar](#) el perfil propi cultural i lingüístic de l’Església catalana.

Com tots els arquebisbes de Barcelona, va tenir seguidors i detractors a la diòcesis. Però a partir de l’any 2000 es produeix un [trencament](#) amb l’equip de govern liderat pel bisbe Carrera. La majoria de bisbes auxiliars [són enviats](#) a d’altres diòcesis i, quan fa pública la carta de Joan Pau II que li prorroga dos anys el seu mandat, es nomena **Josep Àngel Sáiz** nou bisbe auxiliar de Barcelona que es fa càrrec de la gestió diocesana. Al revés que deu anys abans, l’elecció de l’auxiliar és rebuda amb la [protesta de nombrosos capellans](#).

Després de dos anys d’especulacions, el 15 de juny del 2004 arriba el relleu a Barcelona. L’escollit és qui llavors era arquebisbe de Tarragona, **Lluís Martínez Sistach**. Però la decisió arriba conjuntament amb la [divisió de la diòcesis](#) i amb el nomenament de Josep Àngel Sáiz Meneses com a bisbe de Terrassa i del valència

Agustí Cortés a Sant Feliu de Llobregat. Carles és dels primers que mostra el seva oposició a la divisió de la diòcesis quan es fa pública.

Des de la seva jubilació, Carles viu entre Barcelona i Tortosa acompanyat de la família que sempre ha estat al seu costat, el matrimoni **Allepuz**. En aquests deu anys ha continuat escrivint en diversos mitjans de comunicació, dirigint recessos i pronunciant conferències.

Promotor de bisbes

Un fet rellevant de la trajectòria eclesial del cardenal Carles ha estat la seva influència en l'elecció de bisbes. Curiosament, la biografia [que ha publicat](#) l'arquebisbat de Barcelona, destaca que ja en una parròquia de València "va tenir com a escolà **Vicente Juan**, que després seria sacerdot, cap de la Secció espanyola de la Secretaria d'Estat del vaticà i que actualment és bisbe d'Eivissa". A més dels cinc auxiliars que va demanar per Barcelona -després que l'auxiliar Martínez Sistach fos el seu successor de Tortosa- també va ser escollit bisbe de Lleida **Francesc Xavier Ciuraneta**, el seu secretari de Tortosa. El 2001 va demanar que Sàiz Meneses fos escollit bisbe al final del seu pontificat. I, a més dels diversos valencians que han aterrat els darrers anys a Catalunya, també l'any 2003 va ser escollit bisbe de Vic **Romà Casanova**, que Carles també havia escollit com a director espiritual del Seminari a Tortosa.

Els cims del cardenal Carles

Però tothom que ha conegut el cardenal Carles sap que la seva veritable passió no era l'episcopal, sinó la seva vocació sacerdotal i la muntanya. Un fet que també l'unia amb Joan Pau II ("Ell va ser el meu papa") i que transmetia a tots els seus col·laboradors. Així [ho explicava](#) ell mateix a *La Razón*: "El montañismo endurece, fortalece los músculos y también el sentido espiritual. He subido seis veces el Aneto, y es evidente que en las cimas uno se acerca a Dios".